

2019-09-26

Finansdepartementet
Skatte- och tullavdelningen, Enheten för
skatteadministration, skatteavtal och tullfrågor

103 33 Stockholm

Betänkandet SOU 2019:31 F-skattesystemet - en översyn

(Fi2019/02211/S3)

Bolagsverket har inte någonting att erinra mot de förslag som nu lämnas i slutbetänkandet om översyn av F-skattesystemet, och har heller inte några synpunkter på förslagen. Bolagsverket ser mycket positivt på att författningsförslagen väntas stärka det brottsförebyggande arbetet.

Bolagsverket vill dock lämna några kommentarer på de avsnitt i betänkandet som på ett eller annat sätt berör verket.

Avsnitt Sammanfattning

Några ytterligare frågor av betydelse

Utredningen för fram att det finns skäl att i en särskild utredning se över om informationsutbytet mellan Skatteverket och Bolagsverket skulle kunna förbättras genom att till exempel ge Skatteverket direktåtkomst till Bolagsverkets system. Det skulle, menar utredningen, medföra en förenkling både för myndigheterna och för företagen. Under rubriken 8.4.2 En utvidgad prövning i vissa fall avsnitt Något om informationsutbytet mellan Skatteverket och Bolagsverket, s. 291, framförs att Skatteverket vid en sådan direktåtkomst exempelvis skulle kunna få uppgift om verklig huvudman, uppgifter ur bolagsstämmoprotokoll etc.

Bolagsverket och Skatteverket har redan idag åtkomst till varandras system vad gäller vissa uppgifter. Bolagsverket har direktåtkomst till Skatteverkets folkbokföringsdatabas genom att verket har online-kommunikation till Skatteverkets aviseringssystem Navet. Skatteverket har direktåtkomst till Bolagsverkets system vad gäller företagsinformation, personinformation, information om företagsinteckningar som det får via Näringslivsregistret genom ip-inloggning. Skatteverket tar också emot dagliga aviseringar från Bolagsverket och får XML-produkter i form av exempelvis företagsutdrag.

Ett utökat informationsutbyte mellan myndigheter, däribland Skatteverket, är något som Bolagsverket arbetar kontinuerligt med. Någon särskild utredning skulle därför inte behövas menar Bolagsverket.

När det gäller ett utökad informationsutbyte mellan Bolagsverket och Skatteverket så skulle det ligga i linje med målsättningen att digitalt ska vara förstahandsval i den offentliga förvaltningen eftersom en direktåtkomst till fler uppgifter mellan myndigheterna skulle vara effektivare för både myndigheterna och företagen, och det skulle motverka så kallad dubbel lagring av samma offentliga uppgifter liksom i viss mån kunna bidra till att hindra eller i vart fall minska antalet ekobrott. Genom ett sådant utökad samarbete skulle Bolagsverket genom direktåtkomst exempelvis kunna få uppgifter om företag som finns registrerade bara hos Skatteverket, uppgifter om företags faktiska verksamhet, uppgifter om försvunna personer, personer med falska identiteter och uppgift om F-skatt.

Utredningen tar vidare upp vikten av att Skatteverket verkligen ska kunna utgå från att uppgifter som registrerats av Bolagsverket speglar verkliga förhållanden. I sammanhanget nämns problemet med målvakter. Bolagsverket instämmer i att detta är en viktig fråga för verket. Bolagsverket har fört fram problematiken kring målvakter i en rapport till Näringsdepartementet (regeringsbeslut N2018/01305/SUN). I den rapporten har Bolagsverket bland annat föreslagit en översyn av vissa författningsbestämmelser så att verket får bättre verktyg att kunna hindra företag från att användas som brottsverktyg.

När det gäller frågan om att man ska kunna lita på de uppgifter som är registrerade i verkets register så har Bolagsverket också lämnat in förslag till Justitiedepartementet om ändring av 8 kap. 13 § aktiebolagslagen (2005:551), en bestämmelse som rör från vilken tidpunkt en förändring i ett bolags styrelse blir gällande. Enligt den nu gällande bestämmelsen i 8 kap. 13 § aktiebolagslagen har ändringar i styrelsens sammansättning verkan från den tidpunkt då anmälan om ändringen kommer in till Bolagsverket. Som bestämmelsen ser ut idag är det alltså inte säkert att det är den registrerade uppgiften som är den aktuella och korrekta vad gäller styrelsens sammansättning i ett visst aktiebolag. Bolagsverket vill se en förändring av den här bestämmelsen så att verkan av sådan förändring ska ske från det att Bolagsverket registrerar ändringen. Bolagsverket har framfört en mängd skäl till varför den nuvarande bestämmelsen inte är optimal och frågan har behandlats i departementspromemorian Ds 2018:15 Direktivet om ett ökat aktieägarengagemang. Utredaren gjorde där bedömningen att någon förändring inte ska ske i nuläget men utesluter inte att en sådan förändring kan komma att ske i framtiden. Bolagsverket har i sitt remissvar över nämnda promemoria lämnat, som verket anser, tungt vägande skäl till varför en sådan ändring måste ske och verket hoppas att den här frågan ska komma att övervägas på nytt.

Avsnitt 4.7 Lagen om näringsförbud

Vad näringsförbudet innebär

Som utredningen konstaterar gäller ett näringsförbud som har meddelats i Sverige bara i Sverige. Det innebär att en person som har fått näringsförbud i Sverige skulle kunna driva näringsverksamhet i ett annat land. Bolagsverket vill här nämna ett arbete inom EU som har lett fram till ett ändringsdirektiv som ska implementeras av medlemsstaterna.¹ Artikel 13i ändringsdirektivet rör diskvalificerade styrelseledamöter. Av den bestämmelsen följer bland

¹ Europaparlamentets och Rådets direktiv (EU) 2019/1151 av den 20 juni 2019 om ändring av direktiv (EU) 2017/1132 vad gäller användningen av digitala verktyg och förfaranden inom bolagsrätt. Se även kodifiering av Europaparlamentets och Rådets direktiv (EU) 2017/1132 av den 14 juni 2017 om vissa aspekter av bolagsrätt. Direktivet ska införlivas i medlemsstaterna senast den 1 augusti 2021. När det gäller artikel 13i ska den införlivas i nationell rätt senast den 1 augusti 2023.

annat att en medlemsstat får vägra att en person utnämns till styrelseledamot i ett bolag om den personen för närvarande är diskvalificerad från att inneha ett styrelseuppdrag i en annan medlemsstat, se artikel 13i.2. Det följer vidare av artikel 13i.3 att medlemsstaterna ska säkerställa att de kan besvara en annan medlemsstats begäran om information som är relevant för diskvalificering av styrelseledamöter enligt lagstiftningen i den medlemsstat som besvarar frågan. Bestämmelsen innebär att medlemsstaternas företagsregister kommer att kunna utbyta information om till exempel näringsförbud, något som torde leda till att det kommer att bli svårare att driva näringsverksamhet i annan medlemsstat om personen exempelvis har meddelats näringsförbud i Sverige.

Avsnitt 5.8 Förenklingsarbeten för företag och myndigheter

En digitalt samverkande förvaltning

Utredningen nämner att digitaliseringen har gått långsammare för företag än för privatpersoner.² Ett skäl till det skulle kunna vara att det saknas en utpekad myndighet som ensam ansvarar för att registrera alla typer av juridiska personer. Idag är, skriver utredningen, registreringsansvaret i stället fördelat på flera olika aktörer, Bolagsverket, Skatteverket, länsstyrelser och Lantmäteriet. För vissa juridiska personer saknas dessutom krav på registrering, till exempel för föreningar, nätverk, klubbar och andra liknande sammanslutningar. En konsekvens av det splittrade ansvaret är, framför utredningen, att det saknas ett centralt register eller decentraliserat system över samtliga juridiska personer dit det också går att koppla uppgifter om behöriga företrädare.

Bolagsverket vill här framföra följande. Enligt Bolagsverkets mening är det möjligen inte avgörande att just registeransvaret åvilar en ensam aktör. Det viktiga torde i stället vara, anser Bolagsverket, att uppgifterna från de olika aktörerna samordnas centralt. Ett sådant centralt samordningsansvar skulle Bolagsverket kunna åta sig om regeringen skulle finna det önskvärt. Att uppgifter om företag hålls samlade på ett ställe skulle, menar Bolagsverket, ge bättre överblick, bättre insyn och skulle kunna bidra till att motverka att företagen används som brottsverktyg.

Myndigheternas digitala förenklingsarbete för företag och myndigheter

Utredningen skriver att ett öppet API för företagsregistrering skulle möjliggöra en bättre service vad gäller F-skattesystemet. Det skulle, framför utredningen, innebära att Skatteverkets API tillsammans med Bolagsverkets skulle möjliggöra en registreringsprocess för kunden.

Bolagsverket instämmer och ser positivt på detta. Bolagsverket arbetar redan med dessa frågor på olika nivåer, så det som framförs av utredningen ligger helt i linje med hur Bolagsverket ser på saken.

² Utredningen hänvisar till vad som sägs i betänkandet Juridik som stöd för förvaltningens digitalisering (SOU 2018:25).

Detta yttrande har beslutats av generaldirektören Annika Stenberg. I den slutliga handläggningen har också direktören Inga Otmalm och chefsjuristen Elisabeth Lagerqvist deltagit. Föredragande har varit verksjuristen Lena Göransson Norrsjö.

Annika Stenberg

Lena Göransson Norrsjö